

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci Bc. Evy Dudíkové „Hédonismus v české společnosti: sonda do vývoje hodnotových orientací v letech 1990 – 2011“

Práce má zajímavé téma, které rozhodně zatím není sociologicky vyčerpáno. Na téma vývoje hodnot v české společnosti byly sice již publikovány jednotlivé články i monografie, autorka diplomové práce je ovšem nedubluje, ale navazuje na ně a prohlubuje jejich záběr. Téma je vhodně postaveno i z hlediska oboru Historická sociologie, kdy je zachycen vývoj určitého výseku hodnot v období transformace po roce 1989.

Přestože je těžiště textu v oblasti práce s empirickými daty a i samotné definování toho co je hédonismus je především empirické, je v práci účelně využita relevantní teoretická (Inglehart, Schwartz ale také například polozapomenutý Dragoslav Slejška) i analytická literatura. Cíle pak jsou formulovány se znalostí různých teorií hodnot (například je diskutováno Schwartzovo pojetí hédonismu), stejně tak je teorie využita i při závěrečné interpretaci. Byť mohlo být využití teorie především v analytické části rozsáhlejší, rozhodně nedochází k tomu, že by teoretická část a empirická byly oddělené a vůbec spolu „nekomunikovaly“, což je častý nešvar teoreticko-empirických závěrečných prací.

Zvolené metody odpovídají cílům práce. Je třeba zde zdůraznit, že analýza dat je velice důkladná a podle mých zkušeností je značně nad průměrem podobně zaměřených prací. Autorka provádí dvourozměrné i vícerozměrné analýzy, diskutuje jejich předpoklady, a pokud tyto nejdou naplněny, využívá alternativní metody, které takto silné předpoklady (například normalitu rozdělení) nemají nebo sama upozorňuje na potenciální omezenost závěrů, které z takových analýz vyplývají. Kupříkladu při provádění regresních analýz ověřuje normalitu a homoskedasticitu dat, z ordinálních dat vytváří nové dummy proměnné a výsledné modely pak posuzuje jak jako celek, z hlediska jejich síly, tak i po jednotlivých proměnných.

Závěry práce zcela odpovídají jejím cílům. Autorka nepřichází s žádnými dalekosáhlými zjištěními o vývoji společnosti a kultury, ale to lze připsat na vrub tomu, že se nepouští do žádných spekulací, ale zůstává u dat a interpretací vztahů mezi proměnnými a vývoje těchto vztahů i jednotlivých proměnných v čase.

Formulační a gramatická úroveň práce je vysoká.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou výborně. Při obhajobě by podle mého názoru mohla být diskutována možnost využití konceptů hodnot zformulovaných v jiné době a v jiné kulturní oblasti (viz například Inglehartovo pojetí postmaterialismu) na realitu transformačního období v naší zemi.

V Praze 11. 6. 2013

Martin Vávra